

# Eerbied voor het leven

Zondag 7 november, 19.00 uur | HC zondag 40 | HG Noordhorn-Saaksum

**Zingen:** Ps.75:1 | Ps.141:3,4 | Ps.48:6 | Ps.52:1,2,3 | Ber.HC | Ps.133:1,2,3

**Schriftlezingen:** Genesis 9:1-7 | Romeinen 12:9-21

## Klassieke versie

*Vraag 105: Wat eist God in het zesde gebod?*

Antwoord: Dat ik mijn naaste noch in gedachten, noch met woorden of enig gebaar, en nog veel minder door daden, hetzij zelf, hetzij door tussenkomst van anderen in zijn eer aantast, haat, kwets, of dood; maar dat ik alle wraakzucht laat varen; ook mijzelf geen kwaad berokken of moedwillig in gevaar begeef. De overheid draagt dan ook het zwaard om doodslag te verhinderen.

*Vraag 106: Maar dit gebod lijkt toch alleen over de doodslag te gaan?*

Antwoord: Door de doodslag te verbieden, leert God ons ook dat Hij de wortel van de doodslag, zoals afgunst, haat, toorn en wraakzucht, verafschuwt en dit alles voor doodslag houdt.

*Vraag 107: Maar is het dan genoeg als wij onze naaste, zoals gezegd, niet doden?*

Antwoord: Nee, want door afgunst, haat en toorn te verbieden, gebiedt God onze naaste lief te hebben als onszelf en hem met geduld, vrede, zachtmoedigheid, barmhartigheid en vriendelijkheid te bejegenen, wat hem schaden kan zoveel mogelijk tegen te gaan en ook onze vijanden goed te doen.

## Eenvoudige versie (dr. W. Verboom)

*Vraag 105: Wat eist God in het zesde gebod?*

Antwoord: Dat we onze naaste niet haten, kwetsen of doden, in gedachten, woorden of daden. We mogen ook onszelf niet moedwillig in gevaar brengen. De overheid draagt wel een zwaard (Romeinen 13:4), maar dat is om de doodslag te weren.

*Vraag 106: Verbiedt God in dit gebod alleen om onze medemens te doden?*

Antwoord: Nee, ook haatgevoelens en dergelijke verbiedt God. Ze zijn de wortel van doodslag.

*Vraag 107: Wil God alleen dat we onze medemens niet haten of doden?*

Antwoord: Nee, Hij wil ook dat we hem liefhebben als onszelf, ook onze vijanden.

### **Samenvatting van de preek**

Wij zijn geen moordenaars, maar brave burgers. Heeft het 6<sup>e</sup> gebod ons dan wel wat te zeggen? Ja, want de HC graaft (net als de Bijbel) dieper: moord begint in het diepst van je gedachten: bij afgunst, haat, toorn en wraakzucht. Als de verkeerde begeerte bevrucht wordt, ontstaat zonde, en zonde baart de dood (Jak. 1:14-15). Moord is voor ons niet herkenbaar, maar haat, afgunst en wraak wel! Die vormen de wortel van doodslag en moord. Laten we ons dus niet verheffen boven die moordenaar in de gevangenis. Dan trappen we in de valkuil van die farizeeër in de tempel (Luk. 18:9-14): 'O God, dank U dat ik niet ben zoals...' Dat zou een grote vergissing zijn, want mijn hart is niet beter dan dat van hem. Door omstandigheden heeft God mij bewaard, maar ook ik ben in staat tot de ergste dingen.

Wij hebben dus weinig eerbied voor het leven, maar God wel! Mooi, dat Hij Zijn schepselen wil beschermen (Gen. 9:6), óók de zondige mens na Gen. 3. De mens draagt nog steeds Gods beeld, daarom doet zijn leven ertoe. Bijzonder dat de Koning der koningen elk mensenleven van waarde acht. Hoe anders dan veel heersers onder de mensen van vroeger en nu, voor wie hun eigen onderdanen niet telden! Zo is God niet.

*Gij zult niet doden*, hoe kunnen we dat concreet toepassen? Er mag soms wél gedood worden. De overheid draagt het zwaard, mag zelfs een leven vergelden voor een leven. Oorlog tegen een zeer misdadig regime kan gerechtvaardigd zijn (denk ook aan verzet in de Tweede Wereldoorlog). Of een dier: dat mag ook gedood worden. Al moet je ook voor het dierenleven wel respect hebben, en dat ontbreekt er bij ons nog wel eens aan. Dieren consumeren mag, maar een dier is meer dan een consumptieartikel. Het is een schepsel van God!

Denk aan de schandalige abortuspraktijken in NL. We lijken op de goddeloze volken in Israëls tijd die hun kinderen offerden aan de afgoden. Wennen we er al aan dat dit mag in ons land? Of euthanasie, als het aan D66 ligt zelfs voor gezonde ouderen? De HC zegt dat je ook jezelf geen kwaad mag berokkenen, of moedwillig in gevaar begeven. Je bent geen heer over je eigen lichaam. Zelfmoord is een zonde, hoewel we altijd zeer pastoraal moeten omgaan met zowel degene die suïcidaal zijn, als degenen die achterblijven na een suïcide.

*Gij zult niet doden*, dat kun je ook toepassen op films, series en games waar geweld wordt verheerlijkt, mensenlevens niet tellen. En denk aan onze woorden: ze komen hard aan. Beledigen mag in NL, maar een christen hoort dat niet te doen.

Eerbied voor het leven – we weten wat het niet is, maar wat is het dan wél? HC antw. 107: geduld, vrede, zachtmoedigheid, barmhartigheid en vriendelijkheid. Ten diepste: je naaste liefhebben als jezelf. Dat is natuurlijk vrucht van de Geest, dat hebben we zelf niet. De Geest wil ons ermee vervullen zoals Hij Christus ermee vervulde. Christus Die niet alleen de liefde predikte, maar het ook *voorleefde*. Haat, toorn, afgunst, wraak – voor ons zo herkenbaar – zijn Hem totaal vreemd. Geduld, vrede, zachtmoedigheid, barmhartigheid, vriendelijkheid, die typeren Hem juist. Zelfs tegenover zondaren die Hem de dood injoegen: ‘Vader, vergeef het hun...’

Misschien vindt u de HC wel streng. We worden allemaal onmaskerd als moordenaars in het diepst van onze gedachten. Niemand kan vanavond zeggen: het 6<sup>e</sup> gebod, daar maak ik me niet schuldig aan. Is er dan nog wel genade voor zulke mensen? Wie kan dan zalig worden? Maar wat bij de mensen onmogelijk is, dat is mogelijk bij God! Kijk maar naar de moordenaar aan het kruis. Hij ontvangt de doodstraf, en terecht! Hij ontkende niet dat hij de allerslechtste was, maar kon alleen om genade smeken: ‘Heere, denk aan mij...’ Zelfs voor hem was er genade. Juist voor moordenaars werd Hij vermoord. Als het voor hem kon, dan kan het voor iedereen!

### **Berijming HC zondag 40**

1. God eist, dat door gebaar of woord  
ik nooit mijn naaste zal onteren,

hem niet zal haten of bezeren,  
noch vol van wraak hem wreed vermoord.  
En Hij verbiedt dat ik mijn leven  
onnodig blootstel aan gevaar.  
Dus draagt de overheid het zwaard,  
weert elke aanslag op het leven.

2. Jaloersheid, haat en toorn en wraak,  
zij zijn de wortel van het doden  
en worden door God ook verboden:  
Hij heeft de mens zo niet gemaakt.  
Als ik mijn naaste zal beminnen  
met liefde die voor scha behoedt  
en doe ook aan mijn vijand goed,  
gaat de vervulling echt beginnen.

Weerklank Gz. 405:1,2  
Tekst: dr. H. van 't Veld  
Melodie: Psalm 17

### **Om over door te denken/praten**

1. Psychiater Jef Vermassen schrijft dat iedereen in staat is om een moord te plegen. Bent u het daarmee eens? Waarom wel/niet?
2. Het 6<sup>e</sup> gebod raakt veel terreinen van ons leven, een aantal zijn er in de preek genoemd. Zijn er nog andere gebieden waarop wij te weinig eerbied voor het leven hebben?
3. God heeft eerbied voor het leven van Zijn schepselen. Wat zegt dat (jo)u?
4. Wat betekent het 6<sup>e</sup> gebod voor welke films en series jij kijkt, welke boeken je leest, welke games je speelt? Ga hierover in gesprek met uw (klein)kinderen als u die hebt.

### **Vragen voor de kinderen**

1. Voel jij ook wel een haat of jaloezie tegenover iemand anders? Hoe ga je daar dan mee om?
2. Hoe wil de Heere Jezus dat je omgaat met die gevoelens? Hoe ging Hij Zelf om met de mensen om Hem heen?